

Granskning av bidragsgivning till föreningar

Tingsryds kommun

Februari 2024

Jörn Wahlroth, Projektledare och certifierad kommunal revisor

Sara Ljungberg, Projektmedarbetare

Carl-Gustaf Folkesson, Kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tingsryds kommun genomfört en granskning av ändamålsenlighet och internkontroll avseende bidrag till föreningar. Granskningens syfte är att bedöma om teknik- och fritidsnämnden säkerställer en ändamålsenlig hantering med tillräcklig intern kontroll avseende bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är bedömningen att teknik- och fritidsnämnden *inte helt* säkerställt en ändamålsenlig hantering med tillräcklig intern kontroll avseende bidrag till föreningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av olika typer av föreningsbidrag (förekommer föreningsbidrag som inte omfattas av riktlinjerna)?	Delvis	
Erbjuds ett tillräckligt stöd till föreningarna i form av anvisningar och möjlighet till kontakt/dialog i frågor som rör föreningsbidrag?	Ja	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Nej	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Ja	
Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis	
Finns rutiner för avstämning och eventuella avräkning mot skulder till kommunen innan utbetalning av bidrag sker?	Delvis	
Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Delvis	

Revisionsfrågor

Bedömning

Sker en utvärdering och analys av vilka effekter föreningsbidraget får på samhället ur olika perspektiv?

Nej

Rekommendationer

- Vi rekommenderar att fullmäktige fattar beslut om en övergripande policy för föreningsbidrag och att ansvarig nämnd fattar beslut om närmare riktlinjer för tillämpning.
- Säkerställ dokumenterade rutiner för den samlade processen från ansökan, utbetalning till slutredovisning och uppföljande kontroller i syfte att minska risken för personberoende och för att öka spårbarheten.
- Säkerställ tydliga checklistor och bedömningsgrunder för alla som handlägger föreningsbidrag och tydliggör hur ställda krav ska kontrolleras och dokumenteras.
- Tydliggör i riktlinjerna hur eventuella kontroller av lämnade uppgifter till grund för föreningsbidrag ska ske,
- Upprätta rutin för kontroll av kontonummer mot organisationsnummer vid upplägg av förenings i leverantörsregistret.
- Tydliggör rutiner hur avstämning och avräkning mot skulder ska i fråga om föreningsbidrag.
- Se över ambitionsnivån vad avser dialogmöten med föreningar, samt tydliggör tillvägagångssättet för dialog och inhämtande av synpunkter.
- Uppmärksamma arbetet med föreningsbidrag inom ramen för nämndens riskanalys i samband med internkontrollarbetet.
- Se över formerna för hur föreningsbidragens effekter kan utvärderas.

Innehållsförteckning

Innehåll

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund.....	4
Syfte och revisionsfrågor.....	4
Revisionskriterier.....	4
Avgränsning.....	5
Granskningsresultat	6
Dokumenterade riktlinjer och rutiner.....	6
Tillräckligt stöd till föreningarna	9
Kontroller av krav i riktlinjer	10
Kontroller av ändamål	12
Kontroller av utbetalningar och skulder	13
Uppföljning och återrapportering samt utvärdering och analys av föreningsbidrag	15
Sammanfattande bedömning	17

Inledning

Bakgrund

Inom kultur- och fritidsområdet hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till föreningar. Nivåerna skiljer sig åt i Sveriges kommuner och bygger på lokalt antagna riktlinjer. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen.

För Tingsryds kommun och dess samhällsutveckling är föreningslivet av stor vikt. I fullmäktiges budget betonas att det inom kommunen ska finnas ett aktivt förenings- och idrottsliv.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende teknik- och fritidsnämndens arbete med bidragsgivning till föreningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om teknik- och fritidsnämnden säkerställer en ändamålsenlig hantering med tillräcklig intern kontroll avseende bidrag till föreningar.

1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av olika typer av föreningsbidrag (förekommer föreningsbidrag som inte omfattas av riktlinjerna)?
2. Erbjuds ett tillräckligt stöd till föreningarna i form av anvisningar och möjlighet till kontakt/dialog i frågor som rör föreningsbidrag?
3. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
5. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
6. Finns rutiner för avstämning och eventuella avräkning mot skulder till kommunen innan utbetalning av bidrag sker?
7. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?
8. Sker en utvärdering och analys av vilka effekter föreningsbidraget får på samhället ur olika perspektiv?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar

- Kommunallagen kap 6 § 6.
- Kommuns riktlinjer för föreningsbidrag
- Kommunens regler för ekonomisk förvaltning

Avgränsning

Granskningen avser föreningsbidrag och avgränsas till nämndens hantering av bidrag räkenskapsåret 2023 med tillbakablickar på 2022.

Metod

Granskningen genomförs utifrån dokumentstudier avseende styrdokument såsom riktlinjer och regler. Vidare har intervju genomförts med följande:

- Nämndens presidium
- Fritidskonsulent
- Utvecklingschef
- Redovisningschef

Vidare har samtal förts med två föreningar, samt ytterligare en förening via e-post, i syfte att fånga föreningarnas uppfattning kring det stöd som erbjuds gällande föreningsbidrag.

Därtill har ett stickprov genomförts. Stickprovet syftar till att kontrollera om ändamålsenliga underlag finns för utbetalda föreningsbidrag, totalt 6 bidragsansökningar. Stickprovskontrollen har omfattat bland annat kontroll av: korrekta ansökningshandlingar, beslut, eventuella utbetalningsunderlag samt eventuell efterhandsrapportering.

Därtill har en granskning av nämndens protokoll genomförts för perioden januari 2023 till oktober 2023.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Dokumenterade riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av olika typer av föreningsbidrag (förekommer föreningsbidrag som inte omfattas av riktlinjerna)?

lakttagelser

Ansvar enligt reglemente

Av reglemente för kommunstyrelse och nämnder, antagen av kommunfullmäktige 2023-02-27 § 11, framgår att teknik- och fritidsnämnden ansvarar över fritidsverksamhet. Nämnden har ansvar över att stimulera det arbete som föreningar och organisationer inom verksamhetsområdet bedriver, genom ett nära samarbete med dessa samt fördela bidrag till föreningar och organisationer inom ramen för beviljade anslag och fastställda normer.

Regler och riktlinjer för föreningsbidrag

På kommunens webbplats framgår information om vilka föreningsbidrag som finns i Tingsryds kommun. På hemsidan finns information om kommunens regler och riktlinjer samt hur man ansöker om föreningsbidrag via e-tjänst. Vidare görs hänvisningar till externa bidrag som kan sökas hos fonder och stiftelser. På hemsidan finns även en instruktion upplagd för *“bidragsprocessen – från förberedelser inför ansökan, fram till när ansökan är behandlad och beslutad”*. Instruktionen syftar till att skapa förutsättningar till en korrekt ansökan.

Kommunen har även ett föreningsregister med information om kommunens olika föreningar. I föreningsregistret finns kort information om föreningen samt kontaktuppgifter. I intervju uppges att i samband med att en ny förening registrerar sig delges nämnden information om föreningen och dess styrelsesammansättning.

Enligt intervju finns två dokument som anger regler och riktlinjer för föreningsbidrag, vilket är *Regler för föreningsstöd och Riktlinjer föreningsstöd*. Reglerna innehåller information om vilka krav som finns och vilka handlingar som ska finnas med i samband med ansökan. Riktlinjer innehåller bland annat nyckeltal för bedömning av summa till bidraget; exempelvis kronor per deltagartillfälle eller vid drift kronor per kvm för olika kategorier. De bidrag som kan sökas är verksamhetsstöd, evenemangsstöd, investeringsstöd och utvecklingsstöd. Verksamhetsstödet avser aktivitetsbidrag, driftbidrag och lokalbidrag.

När det gäller politiskt beslutade riktlinjer för föreningsbidrag tog kommunfullmäktige en *strategi för stöd till ideell sektor och arrangör* i september 2017. Enligt uppgift har denna strategi utgått. Av denna framgick att stöd till föreningsliv, ideell sektor och arrangörer av olika evenemang kan bidra till att utveckla demokratin, delaktigheten och engagemanget i bygden. Strategin gav inga närmare anvisningar hur föreningsbidrag som sådana skulle utformas.

Riktlinjer för föreningsstöd har utformats inom förvaltningsorganisationen 2019-10-25 med information till dåvarande kultur- och fritidsutskottet. Därefter har teknik- och

utvecklingsutskottet reviderat riktlinjerna 2021-12-07. Revideringen avsåg en liten del av riktlinjerna och omfattande ingen översyn som sådan. Det anges även att riktlinjerna reviderats 2023-11-06, dock utan någon angiven koppling till beslut i nämnden.

Riktlinjerna innehåller krav på vad som krävs för att få föreningsbidrag. Exempel på krav är att:

- Föreningen är öppen för alla att bli medlemmar och har ett aktuellt medlemsregister.
- Föreningen följer diskrimineringsgrunder enligt svensk lagstiftning gällande kön, ålder, funktionsnedsättning, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt tillgänglighet.
- Föreningen har godkända stadgar.
- Föreningen har ett giltigt plus-, bank- eller plusgiro/bankkonto och organisationsnummer.
- Föreningen håller årsmöte där verksamhetsberättelse, resultat- och balansrapport samt revisionsberättelse godkänns.
- Från och med 1 januari 2020 ska föreningar begära begränsat registerutdrag ur belastningsregistret för den som anställs, har ideella uppdrag i föreningen samt har direkt och regelbunden kontakt med barn. Detta enligt beslut från Riksidrottsmötet 2019. Den enskilde ledaren ska begära utdrag från Polisen och visa upp det för sin förening. Föreningen är ansvarig för att kontrollera utdraget och dokumentera att kontrollen har genomförts. Utdragen ska inte arkiveras av föreningen.

Vidare framgår av riktlinjerna att följande handlingar ska skickas in:

- Verksamhetsberättelse
- Resultatrapport
- Balansrapport
- Revisionsberättelse
- Respektive förening ansvarar även för att uppdatera aktuell föreningsinformation efter varje årsmöte till kommunens föreningsregister.

Av riktlinjen framgår att föreningarna ska skicka in följande dokument första gången man söker ett bidrag: drogpolicy, jämställdhetsplan, tillgänglighetsplan, hållbarhetsplan, plan mot mobbning och särbehandling samt stadgar. Vidare innehåller riktlinjen information om vilka typer av föreningar som inte kan erhålla stöd. Exempel på detta är politiska och religiösa föreningar.

Utöver angivna regler och riktlinjer finns inga ytterligare stödjande dokument såsom dokumenterade interna rutiner och arbetssätt för handläggning av föreningsbidragsansökningar. Enligt intervju finns till exempel inga checklistor och/eller bedömningsgrunder som stöd i arbetet. Vi noterar att sårbar handläggning och vikten av att rutiner och underlag finns tillgängliga för andra medarbetare är en risk som formulerats i nämndens riskanalys för året 2023. Av intervju med nämndens representanter finns det en medvetenhet om att organisationen runt föreningsbidrag är relativt sårbar. Samtidigt har det inte föranlett någon särskild åtgärd inom ramen för internkontrollarbetet.

Enligt intervju har förvaltningen arbetat med att samla alla föreningsbidrag under ett och samma paraply och en översyn kopplat till bidragen genomfördes 2017. För

handläggning av föreningsbidrag finns en fritidssamordnare som arbetat sedan 2016. Utöver fritidssamordnaren finns en administratör på medborgarkontoret som känner till ansökningsprocessen samt handläggningen. Administratören hjälper till i administrativa frågor avseende föreningsbidrag som att öppna upp ansökan och att säkerställa att samtliga handlingar lämnas in av föreningarna.

Delegationsordning

Beslutsmandat avseende föreningsbidrag regleras i antagen delegationsordning som beslutades av nämnden vid sammanträdet 2023-01-17 (§7). Av delegationsordningen framgår att utvecklingschef beslutar om investeringsstöd upp till ett prisbasbelopp, evenemangsstöd upp till 1 prisbasbelopp, utvecklingsstöd upp till 1 prisbasbelopp. Vidare har fritidssamordnare delegation på att besluta om förskottsutbetalning av beviljat bidrag.

Driftbidrag till föreningar som äger och driver egna anläggningar

Lokalhyror

Av intervju framgår att, utöver ovanstående beskrivna bidrag, ges omfattande subventioner vid föreningarnas hyra av de av kommunen ägda lokalerna/anläggningarna. Det uppges att föreningarnas hyror ger en täckning av kostnaderna med ca 10 % av kostnaden, vilket är ett aktivt politiskt val för att främja och stimulera föreningslivet i kommunen.

Övrigt noterat från intervjuerna

Det framgår att nämndens representanter är nöjda med den ärendeberedning och information i övrigt som sker vad avser föreningsbidrag. Vidare framgår uppfattningen att bidragen fördelas relativt väl på olika kategorier och typ av föreningar. Det lyfts fram att bidragen, i konkurrens med prioriteringar i övrigt, varit relativt oförändrade under ett antal år, men att nivån ändå är på en förhållandevis rimlig nivå. Utifrån den senaste tidens ökande kostnader menar nämndens representanter att det kan behövas en viss uppräknings, vilket kommer att lyftas fram inför budget år 2025.

I intervju med förvaltningens representanter lyfts fram att kostnadsökningarna för föreningarna som driver egna anläggningar behöver uppmärksammas.

Sponsring

Utöver föreningsbidragen ovan har kommunfullmäktige antagit en strategi för sponsring, kommunfullmäktige, 2017-09-25 §129. Sponsring ska ges i syfte att stödja kommunens övergripande vision om utveckling och regleras i avtal med motparten där åtagande och uppföljning tydligt ska framgå.

Sponsring kan ske gentemot privata, ideella och offentliga aktörer, hemmahörande inom eller utom kommunen, under förutsättning att den sponsrade verksamheten är till intresse eller nytta för kommunens invånare. Det framgår att politiska eller religiösa organisationer ej kan vara föremål för sponsring. Vidare kan både evenemangsstöd (fast belopp) och sponsring inte kombineras. Beslut om sponsring för innevarande år tas samlat av kommunstyrelsen i april.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för

beslut och utbetalning av olika typer av föreningsbidrag (förekommer föreningsbidrag som inte omfattas av riktlinjerna)?

Delvis

Vi grundar vår bedömning på att teknik- och fritidsnämnden har dokumenterade bidragsregler för föreningsbidrag, som även delges på kommunens hemsida, liksom en e-tjänst som till viss del fungerar som ett stöd i handläggningen.

Vi bedömer dock att beslutsnivån för hur beslut om riktlinjer behöver tydliggöras. Vi rekommenderar att fullmäktige fattar beslut om en övergripande policy till vilka ansvarig nämnd upprättar och beslutar om riktlinjer.

Vi bedömer vidare att det saknas heltäckande interna rutinbeskrivningar för handlägningsprocessen i sin helhet samt tillhörande kontroller, checklistor och bedömningsgrunder i syfte att undvika en sårbar och personberoende handläggning. Vi noterar att sårbar handläggning, samt att rutiner och underlag finns tillgängliga för andra medarbetare är en risk som formulerats i nämndens riskanalys för året 2023.

Tillräckligt stöd till föreningarna

Revisionsfråga 2: Erbjuds ett tillräckligt stöd till föreningarna i form av anvisningar och möjlighet till kontakt/dialog i frågor som rör föreningsbidrag?

laktagelser

Som ovan nämnt i revisionsfråga 1 finns information om föreningsbidrag, kravställningar och instruktioner för bidragsprocessen på kommunens hemsida. Av instruktionen "*Hela bidragsprocessen – från förberedelser inför ansökan, fram till när ansökan är behandlad och beslutad*" framgår information om hur föreningen gör en ansökan online och vilka handlingar som ska finnas med. Instruktionen fungerar som en lathund som ger en beskrivning över samtliga steg i ansökan.

Enligt intervju med fritidsenheten ges exempel på stöttande aktiviteter som görs. Bland annat uppges att enheten stöttar föreningarna i ansökningsprocessen vid behov. Vidare uppges att enheten har haft särskilda informationsträffar i samband med byte av ansökningsystem. Därtill uppges att det finns kultursamordnare på biblioteket som lämnar information om föreningsbidrag.

Av de beslutade riktlinjerna framgår att fritidsenheten ska ha dialogmöten som ett sätt att samverka med föreningarna. Vidare framgår att dialogmötet ligger till grund för att få verksamhetsbidrag. Syftet med dialogen är också att samverka mellan kommunen och föreningarna berikas och utvecklas. Därtill framgår att syftet är att skapa dialog där kommunen lyssnar och tar med sig synpunkter och att ställa krav på föreningarna som söker stöd. Enligt intervju med fritidsenheten genomförs inte dialogmöten i den utsträckning som riktlinjerna anger. Anledningen till detta är begränsade resurser. Vidare uppges att ambitionen var initialt att politiken skulle delta. Enligt intervju med fritidsenheten genomförs dialogmöten nu i de fall föreningen eller kommunen önskar det.

Fritidsenheten har dock regelbundna nätverksträffar med barn- och ungdomsföreningarna. Därtill har enheten haft träffar med det kommunala pensionärsrådet.

Enligt intervju har enheten inte genomfört någon enkät eller liknande i syfte att undersöka huruvida föreningarna tycker om det finns ett tillräckligt. Vidare har någon undersökning eller liknande inte gjorts som rör föreningsbidragen i stort. Det uppges dock i intervju att det framkommit i dialoger en önskan om att se över kommunens driftsbidrag, detta då driftsbidraget varit oförändrade sedan många år tillbaka. Anledningen till detta är att flera föreningar har ekonomiska utmaningar, inte minst utifrån den senaste tidens prisökningar.

Nämnden och fritidsenheten följer en parameter riktad mot hur nöjda ungdomar är med fritidsutbudet i kommunen. Detta är inte en direkt koppling mot föreningsbidrag och ansökningsprocessen, men ger en indikation om resultatet av föreningslivet i kommunen.

Intervju med föreningar

Inom ramen för granskningen har samtal (samt kommunikation via e-post) förts med tre föreningar som erhållit föreningsbidrag i syfte att få en bild av deras bild av föreningsbidragen och det stöd som kommunen erbjuder. Enligt genomförda intervjuer finns en samstämmighet i att föreningarna upplever att dialogen med fritidsenheten fungerar väl och att föreningarna upplever att man får ett stöd i ansökningsprocessen. Vidare uppges att föreningarna inte har haft några systematiskt återkommande träffar med kommunen, utan i så fall vid förekommen anledning. I samtal med en förening uppges att föreningen bjudit in nämnden i syfte presentera sin verksamhet och dess utmaningar samt utmaningar kring att driva föreningsägd anläggning.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Erbjuds ett tillräckligt stöd till föreningarna i form av anvisningar och möjlighet till kontakt/dialog i frågor som rör föreningsbidrag?

Ja

Vi grundar vår bedömning på att det finns information om föreningsbidrag på kommunens hemsida samt tillhörande anvisningar för hur man praktiskt söker ett bidrag. Därtill har kommunen erbjudit informationsträff i samband med att det nya ansökningssystemet lanserades. Vidare grundar vi vår bedömning på att föreningarna upplever en god service och stöd från kommunen. Vi ser det dock som en brist att dialogmöten inte genomförs i den utsträckning som riktlinjerna anger på grund av begränsade resurser. Enligt vår mening bör ambitionsnivån ses över och därtill tydliggöra tillvägagångssättet för dialog och inhämtande av synpunkter.

Kontroller av krav i riktlinjer

Revisionsfråga 3: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

lakttagelser

Ansökningarna och handläggningen görs från och med december 2020 via e-tjänst. Som tidigare nämnts är det fritidssamordnaren som ansvarar över handläggning av

föreningsbidrag. Utöver fritidssamordnaren finns en administratör på medborgarkontoret som också känner till ansökningsprocessen samt handläggningen. Enligt intervju hjälper administratören till i administrativa frågor avseende föreningsbidrag som exempelvis att öppna upp ansökningar samt att säkerställa att samtliga handlingar lämnas in av föreningarna.

Enligt intervju finns inga ytterligare, utöver angivna regler och riktlinjer i revisionsfråga 1, stödjande dokument och dokumenterade interna rutiner och arbetssätt för handläggning av föreningsbidragsansökningar. Enligt intervju finns till exempel inga checklistor och eller bedömningsgrunder som stöd i arbetet. Enligt intervju har dock verksamheten en excellista som fritidssamordnaren och administratören tillsammans använder i samband med att ansökan inkommer. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av excelfilen och i filen checkar verksamheten av vilka handlingar som skickats in, hur många pojkar/flickor samt män och kvinnor är fördelade. Enligt intervju används också listan i samband med att jämföra utfallet föregående år. I intervju uppges att verksamheten får lägga tid på att påminna verksamheten om att skicka in samtliga handlingar.

I intervju uppges att, med koppling till delar av ovanstående krav i regler och riktlinjer, ett tillitsbaserat angreppssätt gentemot kraven. Detta innebär att kraven inte kontrolleras direkt av verksamheten utan föreningen deklarerar att kraven är uppfyllda i samband med att man söker. Ett exempel på detta är kravet om att föreningarna ska begära begränsat registerutdrag ur belastningsregistret för den som anställs, har ideella uppdrag i föreningen samt har direkt och regelbunden kontakt med barn. Enligt intervju är det föreningens ansvar att detta görs och dokumenteras.

Efterlevnad av riktlinjer - stickprov

För att kontrollera att ansökningarna uppfyller kraven enligt beskrivna riktlinjer ovan har en stickprovsgranskning genomförts. Stickprovsgranskningen har genomförts på totalt sex bidrag på totalt fyra olika bidragstyper (*tre verksamhetsbidrag, ett evenemangsbidrag, ett investeringsbidrag och en lovaktivitet*).

Stickprovsgranskningen innehåller följande delar:

- Om ansökan finns
- Om ansökan är fullständig med tillhörande handlingar och lever upp till bidragsformen i övrigt
- Om redovisning skett efter genomförd aktivitet/innan utbetalning¹
- Beslut för beviljat bidrag

Resultat

- Resultatet avseende kontroll av ansökan visar inte på några avvikelser. I samtliga fall finns en ansökan inskickad via e-tjänsten.
- Resultatet avseende fullständig ansökan med tillhörande handlingar noteras avvikelser inom ett ärende. I ett ärende har en förening inte skickat in samtliga

¹ Av bidragsreglerna framgår att redovisning ska lämnas in via e-tjänst efter genomförd *lovaktivitet*. Av bidragsreglerna framgår att inom evenemangsstöd och investeringsbidrag ska återrapportering lämnas in inför utbetalning.

handlingar som ska skickas in första gången man söker stöd².

- Resultatet avseende beslut noteras inga avvikelser. I samtliga fall finns ett nämndsbeslut som ligger till grund för utbetalning.
- Resultatet avseende redovisning/återrapportering visar att redovisning inför utbetalning har lämnats in för både lovaktivitet, evenemangsbidrag och investeringsbidrag.
- Inom ramen för stickprovet noterar vi att dokumentationen och signeringen av eventuella genomförda kontroller saknas för samtliga ärenden. Det är inte spårbart i underlaget vi tagit del av hur det har säkerställts att samtliga krav, i enlighet med nämndens beslutade regler och riktlinjer, är uppfyllda.

Bedömning

Revisionsfrågor 3: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

Nej

Vi grundar vår bedömning på att det saknas dokumenterade rutinbeskrivningar för handläggning, inklusive kontroller med tillhörande bedömningsgrunder, för att säkerställa att samtliga krav uppfylls. Det saknas även instruktioner kring hur utförda kontroller ska dokumenteras och signeras. Resultatet av genomfört stickprov visar inga väsentliga avvikelser, däremot saknas dokumentation och signeringen av eventuella genomförda kontroller, i syfte att säkerställa att samtliga krav är uppfyllda, för samtliga ärenden vi tittat på. Vi bedömer att detta behöver utvecklas i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoendet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.

Kontroller av ändamål

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

lakttagelser

Dokument som reglerar bidragshanteringen är: *Regler för föreningsstöd och Riktlinjer föreningsstöd*. Av reglerna framgår att det inom *lovaktivitetsbidrag* finns krav på att redovisning för lovaktiviteter ska lämnas in. Redovisningen ska lämnas in via e-tjänst efter genomförd aktivitet.

Vidare finns det bidrag som har krav på att föreningen måste inkomma med redovisning innan bidrag kan betalas ut. Detta gäller *evenemangsstöd* som fast belopp och förlustgaranti samt *investeringsstöd*. För *evenemangsstöd* framgår att redovisning ska göras och lämnas in efter evenemanget där det framgår hur många kvinnor respektive män som närvarat under arrangemanget för att utbetalning ska kunna ske. Vidare finns

²Drogpolicy, jämställdhetsplan, tillgänglighetsplan, hållbarhetsplan, plan mot mobbning och särbehandling samt stadgar.

krav inom investeringsstöd att redovisning med bifogade fakturor skickas in snarast möjligt så att utbetalning ska kunna ske.

I intervju lyfts att verksamheten kan göra särskilda kontroller/insatser i syfte att kontrollera att bidraget används till rätt ändamål. Arbetet med dessa särskilda kontroller regleras inte i beslutade riktlinjer och regler.

Aktivitetsbidraget som utgår från deltagartillfällen följer av den redovisning som sker avseende det statliga stödet till Riksidrottsförbundet. Förbundet tar ut föreningar för kontroll baserat på exempelvis kraftig ökning av tillfällen eller genom slumpvis urval. Kontroll kan även initieras av att kommunen kontaktar förbundet i frågan.

Stickprov

Inom ramen för genomfört stickprov har följsamhet till riktlinjer avseende återrapportering eller motsvarande kontrollerats. Resultatet avseende redovisning/återrapportering visar att redovisning har lämnats in för både lovaktivitet, evenemangsbidrag och investeringsbidrag.

Bedömning

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Ja

Vi grundar vår bedömning på att nämnden har formulerat krav på återrapportering eller motsvarande kopplat till specifika bidragstyper. Detta rör dock inte samtliga bidrag. Vidare grundar vi även vår bedömning på att stickprovsgranskningen inte indikerar brister i följsamhet vad gäller återrapportering eller motsvarande.

Vi rekommenderar att i riktlinjerna tydliggöra hur eventuella kontroller av lämnade uppgifter till grund för föreningsbidrag sker.

Kontroller av utbetalningar och skulder

Revisionsfråga 5: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut? Revisionsfråga 6: Finns rutiner för avstämning och eventuell avräkning mot skulder till kommunen innan utbetalning av bidrag sker?

lakttagelser

Inom ramen för de bidrag som hanteras inom nämnden har vi inte erhållit någon dokumenterad rutin över vilka kontroller som ska göras kopplat till utbetalningar. Vidare finns ingen rutin kopplat till hur utförda kontroller ska dokumenteras och signeras.

Utbetalningar av föreningsbidrag sker genom utanordning och för dessa utbetalningar används anvisad blankett. Blanketten innehåller information om betalningsmottagare i form av namn, organisationsnummer samt plusgiro/bankgiro. Vidare innehåller blanketten information om vad bidraget avser samt belopp. I intervju uppges att attestanterna kontrollerar summa, beslut och belopp.

I intervju uppges att teknik- och fritidsförvaltningen att det inte finns någon rutin för kontroll över huruvida bank- och plusgiro som föreningen uppger är kopplade till föreningens organisationsnummer. Det finns inte heller någon rutin på kommunens ekonomiavdelning att vid upplägg av ny förening/leverantör göra en sådan kontroll (kontroll sker dock i samband med att utbetalning ska ske).

Utanordningar attesteras av både fritidssamordnare och utvecklingschef som är beslutsattestant. Därefter skapas underlag för utbetalning för ekonomiavdelningens fortsatta hantering.

Tingsryds kommun använder sig av ett systemstöd Inyett som är en automatiserad lösning som varnar för misstag och risker kopplade till leverantörsbetalningar. Enligt intervju får kommunen en varning om utbetalningens uppgifter inte matchar (dvs. att det inte finns en överensstämmelse mellan organisationsnummer och bank-/plusgiro). Om varning skickas ut har kommunen två dagar på sig att avbryta utbetalningen. Vid tiden för granskningen har, enligt intervju med ekonomiavdelningen, någon sådan varning inte förekommit.

Avstämningar mot skulder

Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av någon dokumenterad rutin eller liknande som anger att avstämning och eventuell avräkning mot skulder till kommunen innan utbetalning av bidrag sker. Enligt intervju är dock ekonomiavdelningens rutin att avstämning görs mot tex. att föreningar inte betalat VA-avgifter eller andra skulder till kommunen, och att sådana skulder meddelas teknik- och fritidsförvaltningen. Enligt intervju är det inte några föreningar som har några större skulder hos kommunen vid tiden för granskningen.

Bedömning

Revisionsfråga 5: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Delvis

Vi grundar vår bedömning på att det saknas upprättade rutiner för att vid upplägg av förenings/leverantör i leverantörsregistret kontrollera angivet konto för utbetalning mot organisationsnummer. Samtidigt konstaterar vi att denna kontroll sker i ett senare skede, d v s i samband med utbetalning (vilket säkerställer att matchningen av konto och organisation är aktuell).

Revisionsfråga 6: Finns rutiner för avstämning och eventuella avräkning mot skulder till kommunen innan utbetalning av bidrag sker?

Delvis

Vi grundar vår bedömning på att det saknas upprättade rutiner för avstämning och avräkning mot skulder. Granskningen visar dock att det finns arbetssätt som uppmärksammar avstämning mot skulder. Vi noterar i sammanhanget att föreningarna inte, vid tiden för granskningen, har några innevarande skulder av större betydelse.

Uppföljning och återrapportering samt utvärdering och analys av föreningsbidrag

Revisionsfråga 7: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden? Revisionsfråga 8: Sker en utvärdering och analys av vilka effekter föreningsbidraget får på samhället ur olika perspektiv?

lakttagelser

Inom ramen för granskningen har en genomgång av nämndens protokoll genomförts för året 2023 perioden januari-oktober³. Av protokollgranskning noteras att teknik- och fritidsnämnden tar del av delegationsbeslut och information från utvecklingsavdelningen/fritidsenheten vid varje sammanträde. Under året noteras att nämnden tar beslut om verksamhetsstöd, evenemangsstöd och stöd till studieförbunden.

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av nämndens internkontrollplan och riskanalys för året 2023. Av erhållna underlag noteras inte att föreningsbidrag har riskbedömts eller kontrollerats inom ramen för internkontrollplanen. Som tidigare nämnts noteras en risk kopplat till "ensamma i sina roller". Risken beskrivs utifrån att kommunen är mindre och flera av nämndens funktioner är ensamma i sina roller. Risken innebär en sårbarhet när någon är frånvarande, sjukdom, och vid arbetsavslut osv. Vidare betonas vikten av beredskap i form av att rutiner och underlag finns tillgängliga för andra medarbetare.

I intervju med nämndens presidium framgår att nämnden känner sig väl informerade från verksamheten kopplat till fritidsenhetens arbete. Vidare uppges att fritidsenheten lämnar totalsammanställningar av olika bidrag till nämnden inkluderat delegationsbesluten i syfte ge nämnden en samlad bild.

Vidare uppges att nämnden planerar för träffar med föreningar i deras verksamheter.

Utvärdering och analys

Någon utvärdering och analys av vilka effekter föreningsbidrag får på samhället ur olika perspektiv har inte genomförts. Som tidigare nämnts följer nämnden och verksamheten en parameter riktat mot hur nöjda ungdomar är med fritidsutbudet i kommunen. Utöver detta har något ytterligare inte noterats. I intervju uppges att det finns ett behov av att studera vilka effekter föreningsbidragen har och om pengarna fördelas på rätt sätt.

Bedömning

Revisionsfråga 7: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis

Vi grundar vår bedömning på att nämnden tar del av rapporteringar av föreningsbidrag, däribland delegationsbeslut och löpande information från fritidsenheten.

³ Teknik- och fritidsnämnden bildades år 2023. Därav har protokollen för året 2022 inte granskats.

Vi anser dock att nämnden tydligare behöver uppmärksamma arbetet med föreningsbidrag inom ramen för arbetet med internkontroll.

Revisionsfråga 8: Sker en utvärdering och analys av vilka effekter föreningsbidraget får på samhället ur olika perspektiv?

Nej

Vi grundar vår bedömning på att det inte skett någon utvärdering av föreningsbidragens effekter på samhället.

Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tingsryds kommun genomfört en granskning av ändamålsenlighet och internkontroll avseende bidrag till föreningar. Granskningens syfte är att bedöma om teknik- och fritidsnämnden säkerställer en ändamålsenlig hantering med tillräcklig intern kontroll avseende bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är bedömningen att teknik- och fritidsnämnden *inte helt* säkerställt en ändamålsenlig hantering med tillräcklig intern kontroll avseende bidrag till föreningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av olika typer av föreningsbidrag (förekommer föreningsbidrag som inte omfattas av riktlinjerna)?	Delvis
Erbjuds ett tillräckligt stöd till föreningarna i form av anvisningar och möjlighet till kontakt/dialog i frågor som rör föreningsbidrag?	Ja
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Nej
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Ja
Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis
Finns rutiner för avstämning och eventuella avräkning mot skulder till kommunen innan utbetalning av bidrag sker?	Delvis
Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Delvis

Revisionsfrågor

Bedömning

Sker en utvärdering och analys av vilka effekter föreningsbidraget får på samhället ur olika perspektiv?

Nej

Rekommendationer

- Vi rekommenderar att fullmäktige fattar beslut om en övergripande policy för föreningsbidrag och att ansvarig nämnd fattar beslut om närmare riktlinjer för tillämpning.
- Säkerställ dokumenterade rutiner för den samlade processen från ansökan, utbetalning till slutredovisning och uppföljande kontroller i syfte att minska risken för personberoende och för att öka spårbarheten.
- Säkerställ tydliga checklistor och bedömningsgrunder för alla som handlägger föreningsbidrag och tydliggör hur ställda krav ska kontrolleras och dokumenteras.
- Tydliggör i riktlinjerna hur eventuella kontroller av lämnade uppgifter till grund för föreningsbidrag ska ske,
- Upprätta rutin för kontroll av kontonummer mot organisationsnummer vid upplägg av förenings i leverantörsregistret.
- Tydliggör rutiner hur avstämning och avräkning mot skulder ska i fråga om föreningsbidrag.
- Se över ambitionsnivån vad avser dialogmöten med föreningar, samt tydliggör tillvägagångssättet för dialog och inhämtande av synpunkter.
- Uppmärksamma arbetet med föreningsbidrag inom ramen för nämndens riskanalys i samband med internkontrollarbetet.
- Se över formerna för hur föreningsbidragens effekter kan utvärderas.

2024-02-15

Carl-Gustaf Folkesson

Jörn Wahlroth

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Tingsryds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2023-05-16. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.